

હાથિવાન્નની ચોપડી

અથવા

ધમણનુવાન્નું ૧૮૨

અખદુલકરીમ મહમદે બનાવીને
રૂપાવી પ્રસીધ્ધ કરી છે.

આ ચોપડી અમદાવાદમાં પાનકોરને નાકે મળરી દુ
કાનનો નંબર પેફેલો ને બીજે સામીનારણને મંદીર આગળ
નેઠાનાવસારી પાછડીયો બાંધનારને તાફાં પાળા મળરી.

અમદાવાદ મધે

માંડવીની પોળમાં સુરસાસેગની પોળના સામે બેચર
મેયંદનાઈના ડેલામાં છગનલાલ પ્રગતુખણદાસે
રમ પ્રદાસ છાપાખાનાં છાપી છે. સને ૧૮૮૩ સવતાલ
આ ચોપડીનો ફકર મોજે રાખો છે વાસ્તે ફમારી રાજ
સીવાય જાપવી નહીં દીપત્ત્વ આના

વાલ્મની બે બાલુ હોય છે એક ડાબી બાલુ અને એક જમણી
 બાલુ ત્યાં પવન પી એક જાડી ચાવી વાલ્મના છે તેને જમણી બા
 લુ સમજવી અને તે જમણા હાથમાં તે પાસું રાખવું. આમાં જમણી
 બાલુ ઘણી ઊંચ ઘોડી છે અને ડાબી બાલુ ફક્ત સુર મેળવના
 ની છે. આ ઊંચડીમાં એ આંક ઊપર માં થે મીડું કડ છે તે ચાવી ને
 ચવાની છે અને એ આંકની નીચે મીડું છે તે ચાવી દાબવાની છે
 ત્યાં ચાવી X ચોકડી કરી છે ત્યાં ધોલવાનું છે. એ આંક ઊપર આ
 ચો. રૂ. લાઈટ ઊપર અથવા નીચે કરો હોય તેને ઊપર સંમન્નુ-
 આપા પરમાણે ખેંચવી અથવા દાબવી. એક મીડું નીચે હોય
 મે તેને લાઈટ નેડે લી હોય તેને એક ટફોરો મારી તે ચાવી દાબવી
 અને ધોડું ધોલવાનું. જમણા હાથની ફળો ઊપર એ નંબરો લખેલા છે
 તે જમણર છે પણ ડાબા હાથની ચાવી ઊપર એ નંબરો લખેલા છે તે
 જમણ પાંચ ચાર તરણ બે એક એમ છે તેને બદલે ૧, ૨, ૩, ૪, ૫
 એમ ગણવા અને તે નીચેના નંબર ૧૦, ૯, ૮, ૭, ૬ છે તે બદલે
 ૩, ૭, ૮, ૯, ૧૦ એમ ગણવી વાલ્મની ગતો મેળવવી. પેહેલા પા
 નામાં જે ગત સુર મેળવવા લખેલી છે તે ઊપરથી સમજ પડશે. એ
 પરમાણે બરોબર ધ્યાન રાખીને વાલ્મનુ સુર મેળવસો તો લખેલી
 ગતો મગર બતાવે સીધી જસો. નેટલાં મીડાં ચાવી ઊપર હોય તો ની
 ડું તથા ઊપર એટલી ચાર ટફોરા મારવા.

સાનો

ખેંચવી	૨	સા	૧	ખેંચવી
દાબવી	૩	રી	૧	દાબવી
ખેંચવી	૩	ગ	૨	ખેંચવી
દાબવી	૨	મ	૨	દાબવી
ખેંચવી	૨	પ	૩	ખેંચવી
દાબવી	૧	દ	૩	દાબવી
ખેંચવી	૧	રી	૨	ખેંચવી
દાબવી	૩	ગ	૩	દાબવી
ખેંચવી	૩	મ	૨	ખેંચવી
દાબવી	૩	પ	૩	દાબવી
ખેંચવી	૩	દ	૨	ખેંચવી
દાબવી	૩	રા	૩	દાબવી

જમણો

Sl.	मकरल	व.	Sl.	मुदाके	व.
३	ल	२	१	गल	३
२	रे	३	२	से	०३
२	उम	२	२	न	२
२	तरे	३	१	रा	३
२	दे	३	२	दीजमें	३
२	कलाम	२	२	काम	२
×		×	×		×
२	अरे	३	२	मु	२
२	जे	२	२	गल	३
३	मु	२	२	लो	२
३	वत	१	३	र	२
२	नला	२	३	के	१
१	अप	३	२	मोडु	२
२	नी	२	२	र	३
३	था	२	२	से	२
३	म	१	३	तेह	२
×		×	३	साप	१
			×		×

सम्पले मरीनी नव्यानी ला
जदेमले देहेपानी

मकरल रे चितरेके कलामुमरे जे मरुवत नला अपनी याम
मुदाके गल जे नरा दीजमें काम, मुगल जोर के मोडुम रस लेहे सा

SL- ૧ ૨ ૩ ૪

૧	સા	૩
૨	ફી	૨
૩	સા	૨
૩	રાફ	૧
૩	ફેલ	૨
૨	મ	૩
૧	મ	૩
X		X
૧	રાફે પમાના	૨
૧	વા	૩
૧	અ	૨
૧	વા	૩
X		X

SL- ૧ ૨ ૩ ૪

૧	પુશી	૩
૧	કા	૨
૩	ફે	૨
૧	એલી	૩
૧	વા	૨
૧	નમ	૩
X		X
૨	બાલ	૨
૩	ઓ	૨
૨	કા	૨
૩	ન	૧
૩	વા	૨
૨	ફ	૧
૩	વા	૧
X		X

SL- ૧ ૨ ૩ ૪

૨	સા	૩
૨	ફી	૨
૩	સા	૨
૩	રાફ	૧
૨	ફેલ	૨
૨	મ	૩
૧	મ	૩
X		X

નંગીરસા ગાગરનો ગાયન

સાફી સરાખ ફેલ નમ નરદે પમાના વાવા

નરદે પમાના વાવા પુસીફ (ફ) એલી ઓ નમ

બ્યાલા નેકાના વાવા સાફી સરાખ ફેલ નમ

ડા. ડા. ડા.

૩	૫	૧
૩	૨	૨
૨	૫રી	૨
×		×
૨	યાં	૩
૧	લે	૨
૧	ને	૩
૨	દે	૨
૨	એ	૨
×		×
૨	મંબા	૩
૨	રી	૨
૩	૫	૧
૩	૨	૨
૨	૫	૨
૨	રી	૩
૧	યાં	૨
૧	લે	૩
૨	ને	૩
૨	દે	૨
×		×

ડા. ડા. ડા.

૩	૫	૧
૩	૨	૨
૨	૫રી	૨
×		×
૨	યાં	૩
૧	લે	૨
૧	ને	૩
૨	દે	૨
૨	એ	૨
×		×
૨	મંબા	૩
૨	રી	૨
૩	૫	૧
૩	૨	૨
૨	૫	૨
૨	રી	૩
૧	યાં	૨
૧	લે	૩
૨	ને	૩
૨	દે	૨
×		×

ડા. ડા. ડા.

૩	૫	૧
૩	૨	૨
૨	૫રી	૨
×		×
૨	યાં	૩
૧	લે	૨
૧	ને	૩
૨	દે	૨
૨	એ	૨
×		×
૨	મંબા	૩
૨	રી	૨
૩	૫	૧
૩	૨	૨
૨	૫	૨
૨	રી	૩
૧	યાં	૨
૧	લે	૩
૨	ને	૩
૨	દે	૨
×		×

લેરવી

ફરવરીયાં લેને દે મે ચારી ફરવરીયાં લેને દે
 તડપે તડપે સારી રેને ગોળરી ફંચરીયા લેને દે
 સુદરગોરી મદનરી ગાંધીયાં
 રસ રખડે વાફી છતીયનપર ફરવરીયાં લેને દે

गुलामन में घी छु छुपा व्यजं जेहेरी हे

इस कदमे प्यागमे लखि मेरा जेरी है.

संनिगत सभे धोरारा डीया कामना ज्योडी

મલેહી મોગનદા તોડા હાથમે ઓલી

काले मे दुस जाल गले पीछ सेली मोरी संगडी से हे सरी संग यलो म

मै हस चुनले पर भाल छीपर अउर छीबने माराउंय नीयुं पर मछ

૦૦૦૦	મદદઈસ	૦૦૦૦
૭	મા	૭
૦	મ	૫
૦	રો	૭
૭	ગી	૭
૫	ઈ	૦
૦	કી	૦
૭	ક	૭
૦	હી	૭
૦	ફે	૫
×		×
૨	ઈન	૨
૨	દી	૩
૧	નો	૪
૧	ફમ	૩
૨	પ	૩
૨	ર	૨
×		×

૦૦૦૦	ઈનદીનો	૦૦૦૦
૧	પ	૩
૦	ર	૦
૧	ફ	૩
૧	ઈ	૦
૧	ફે	૩
૨	એ	૩
૨	ઈન	૨
૨	દીનો	૩
૧	પ	૦
૧	મ	૩
૨	પ	૩
૨	ર	૨
×		×

અક્ષત્રાજીદીનઈસમાલન્નેગીનુંગાયન.

મદદઈસમાલન્નેગીફીફુઈઈઈનદીનોફમપર.

ફૂલકપડપડકામેરેચમફનેઅબલગાઅકતર.

બીડાઈસમેફેલફેઅફેલનમેશદુસમનફુવામસફુર.

૩૦	આજ	
૨૦	સામ	૧૦
૩૦	મોહ	૧૦
૩૦	લીએ	૨૦
૨૦	બાં	૨૦
૧૦	આં	૩૦
૨૦	સ	૩૦
૨૦	રી	૨૦
૩૦	બા	૧૦
૩૦	બા	૨૦
૩૦	ચ	૧૦
૪૦	કે	૧૦
×		×

૧૦	બાં	૩૦
૨૦	સ	૩૦
૧૦	રી	૩૦
૧૦	બા	૨૦
૧૦	બા	૩૦
૨૦	ચ	૩૦
૨૦	કે	૨૦
૩૦	કા	૨૦
૨૦	ના	૨૦
૧૦	મો	૩૦
૨૦	ર	૩૦
૨૦	લી	૨૦
૩૦	બા	૧૦
૩૦	બા	૨૦
૩૦	ચ	૧૦
૪૦	કે	૧૦
×		×

૩૦	અધર	૧૦
૨૦	અધ	૨૦
૨૦	રે	૩૦
૧૦	ચ	૩૦
૨૦	બા	૩૦
૧૦	તફે	૩૦
×		×
૧૦	ગા	૩૦
૨૦	ગા	૩૦
૧૦	એ	૩૦
૧૦	રે	૨૦
૧૦	સીર	૩૦
૨૦	ધર	૩૦
૨૦	તફે	૨૦
×		×

દાદરો.

આજ સામ મોહ લીએ બાંસરી બલ્લચકે ધાના મોરલી બલ્લચકે
અધર અધર બલ્લત ફે ગાગરે સીર ધરત ફે નીરનાર નરન ચલી.
સુધના રહી સરીવડી આજ સામ મોહ લીએ બાંસરી બલ્લચકે.

૨	મારારે	૩
૩	સા	૨
૨	મી	૨
૩	બો	૧
૨	લો	૨
૧	નં	૩
૨	દ	૩
૩	લા	૨
૪	૬	૧
૩	લા	૧
×		×

૩	મા	૧
૩	રા	૨
૨	રે	૨
૨	ધે	૩
૧	૨	૩
૨	આપો	૨
૨	ઓ	૩
૧	નંદ	૪
૧	લા	૩
૨	૬	૩
૨	લા	૨
×		×

૨	ધેલીરે	૩
૩	ધઈ	૨
૨	ને	૨
૩	ગો	૧
૨	કુ	૨
૧	બ	૩
૨	મે	૩
૩	મી	૨
૨	મ	૨
૩	તી	૧
×		×

ગરબી.

મ્હારારે સામી ખોલોને નંદ લાલા મ્હારારે ઘેર આવોને નંદ લાલા મ્હારારે
 ઘેલીરે ધઈને ગોફલમાં ભેમતી ખીન્નરે ફોઈની ચાત નથી ભમતી
 ઝેધીરે તમને કુને મલી ધુતી ચાલારે તારી મરલમે રફિસું મ્હારારે
 યંપીરે ચાફરીયો તમારી હમે ફરીસું ચાલારે તમારી મરલમાં રફિસું મ્હારારે
 મ્હારે તમારે પીતછે ફેવી બની ના લાસો તમારે દીલમાં ઊઘસી ઘણી મ્હારારે.

(૧૨)

૩ ૦૦૦	ક્રિયાઈસપરીને	૧ ૦૦૦
૩	એ	૨
૧	મા	૩
૨	રા	૩
૨ ૦૦૦	મુ	૨ ૦૦૦
૩	જે	૨
૩	લાદે	૧ ૦૦
૩	અ	૨
૨	જા	૨
૨	બં	૩
૨	જા	૨
૩	આ	૨
૩	રા	૧
×		×

૦૦૦ ૨	ક્રિયાઈસપરીને	૦૦૦ ૩
૧	બેદા	૩
૦૦૦ ૧	જુલજુલકે	૦૦૦ ૪
૧	ગુલ	૩
૨	પ	૩
૨	ર	૨
૨	એ	૩
૨	દા	૨
૩	અ	૨
૩	ગ	૧
×		×

૨	મા	૧
	સુખે	(૫)
૩ ૦૦૦	જામારા	૧ ૦૦૦
૧	જામા	૩
૨	આ	૩
૨ ૦૦૦	રા	૨ ૦૦૦
૩	ગુજે	૨
૩	લાદે	૧ ૦૦
૩	અ	૨
૨	જા	૨
૨	બં	૩
૨	જા	૨
૨	આ	૨
૩	રા	૧
×		×

સાવણી

ક્રિયાઈસપરીને મારા મુજે લાદે ચલા બંનરા

ક્રિયાઈસપરીને સબકુચ બેદા જુલ જુલકે ગુલપર સદાયજી

માસુખે જામારા જામારા મુજે લાદે ચલા બંનરા

૩	૨	૧
૨	ફે	૧
૩	લા	૧
૩	ભી	૨
૨	ધા	૨
૨	ડો	૩
૧	દલા	૨
૨	૨	૩
×		×
૨	સ	૩
૧	દે	૩
૨	ધં	૩
૨	ન	૨
૩	વે	૨
૧	ફેલા	૩
૨	ભી	૨
૨	ધા	૩
૨	ડો	૨
×		×

૧	છેમન	૩
૨	ધા	૩
૧	તુન	૩
૨	મુસુ	૩
૨	રી	૨
×		×
૨	ગ્ર	૩
૩	૫	૨
૨	ન	૨
૨	મા	૩
૧	સો	૩
૨	જા	૩
૨	ચ	૨
×		×

૧	ભીલી	૩
૨	રુ	૩
૧	ફું	૩
૨	એક	૩
૨	લી	૨
×		×
૩	તેમ	૧
૩	તેમ	૨
૨	૨	૧
૩	દ	૧
૩	ચ	૨
૨	ચી	૨
૨	ઈ	૩
૧	સા	૨
૧	ચ	૩
×		×

ગરબી

વેફેલા બીધાડોને દ્વાર સદેવંત વેફેલા બીધાડો

વેંત

છેમનધી તુન મસુરી, બુવન મ્હારોન્નય,

ભીલી રુ હાં એકલી તેમ તેમ રદય ચીરાય સદેવત.

(૧૪)

૩	હો	૨
૩	રી	૧
૨	આ	૫
૩	મ	૧
૩	ન	૨
૨	ફી	૨
×		×
૩	હો	૨
૩	રી	૧
૨	આ	૫
૩	મ	૧
૩	ન	૨
૨	ફી	૨
×		×

૩	અ	૩
૩	અ	૨
૨	ગી	૩
૨	આ	૨
૩	કુ	૧
૩	અતર	૨
૧	લગા	૩
૨	કે	૩
૨	અ	૨
૩	હી	૧
×		×

૨	હા	૩
૨	અ	૨
૨	મેં	૩
૧	પીનરા	૩
૧	ગુલાબકી	૪
૧	છડી	૩
×		×
૨	લીડી	૩
૨	બ	૨
૨	નર	૩
૧	મેં	૩
૧	ગુ	૨
૧	મ	૩
૨	તી	૩
૨	અલી	૨
×		×

કેરબો

છોરી બામનકી, છોરી બામનકી,

અંગીયાકું અતર લગાડે ચલી.

હાથમેં પીનરા ગુલાબકી છડી, લીડી બનરમે ધુમતી ચલી

છોરી છોરી છોકરી મચાસ માન ખાયા, ચુનેકે લીએ નવાબ પાસ નચા

છોરી બામનકી, છોરી બામનકી.

(૧૫)

૨	એક	૧
૩	બા	૧
૪	૨	૧
૩	સે	૧
૩	૩	૨
૨	બાં	૨
×		×
૩	બર	૧
૩	કન	૨
૩	સે	૧
૩	દર	૨
૨	ક	૨
૩	દે	૨
૩	મ	૧
×		×

૩	અ	૨
૨	રે	૨
૨	હસ્તેકદમ	૩
૧	બો	૩
૨	લ	૩
૨	તેબકદમ	૨
૩	ના	૨
૩	મ	૧
૩	તે	૨
૨	દમ	૨
૩	પે	૨
૩	દમ	૧
×		×

જેલી મત્ત નુનુ ગાયત્ત મકર તાડેની રાજા

એક વ્યાર સેરબાં બરકનસે દરકદમ અરે હસ્તેકદમ બોલતેબકદમ

નાસ્તેદમવેદમ એક વ્યાર

૩	લેલી	૧
૩	લે	૨
૨	લી	૩
૧	પોકા	૩
૧	રમેલન	૪
૧	મેં	૩
૨	મો	૩
૧	રી	૩
૧	લે	૪
૧	લી	૩
૨	બ	૩
૨	સી	૨
૩	મોરે	૨
૨	ત	૨
૩	ન	૨
૩	મેં	૧
X		X

૭	બનેદીલ	૭
૭	કુ	૭
૮	મુ	૭
૭	મે	૭
૮	છો	૭
૬	ડાયા	૬
૭	આકેકુરે	૭
૭	૭	૭
૮	કુ	૭
૭	૨	૭
૮	લા	૭
૮	થા	૬
X		X

૩	આગો	૧
૩	હે	૨
૨	ગીએ	૩
૧	મેં	૩
૧	રેતન	૪
૧	મેં	૩
૨	મોરી	૩
૧	લે	૩
૧	લી	૪
૧	બ	૩
૨	સી	૩
૨	મો	૨
૩	રે	૨
૩	તનમેં	૧
X		X

રાગ ઓખાફરણનો.

લેલી લેલી પોકાર મેં બનમેં મોરી લેલી બસી મોરે તનમેં
 બની દીલનરકુ મુનસે છોડાયા આકે કુરખતને બુકુનલાયા
 મેંને દુઝાહે સારા વેરાના હોક ફેતેફેમજનુ દીયાના
 બાલમોબતકી મોપર બીછા ગઈ મોરી લેલી બસી મોરે તનમેં

૦	સૈયર	૦
૧	સી	૩
૨	દ	૩
૩	ને	૨
૩	બો	૧
૩	લા	૨
૨	વી	૨
૨	પુ	૩
૧	ને	૨
૧	સા	૩
૨	મ	૩
૨	રે	૨
૩	ફે	૨
૩	એ	૧
X		X

૨	ફ	૩
૨	તો	૨
૨	રઈ	૩
૧	ધુ	૩
૧	અલ	૨
૩	બો	૨
૭	લા	૭
૨	તા	૭
૬	રે	૬
X		X
૨	આ	૨
૨	મ	૩
૧	રે	૨
૧	બો	૩
X		X

૩	એવા	૨
૨	આ	૧
૩	લા	૧
૩	તો	૨
૨	મ	૨
૨	ને	૩
૧	ગ	૨
૧	મ	૩
૨	તા	૩
૨	ન	૨
૩	ધી	૨
૩	એ	૧
X		X

ગરબી

સઈઅરસીદને વળાવી મને સાસરે ફેન્ને
 ફુંતો રઈ ધુ અસબોલા તારે આસરેન્ને
 સઈઅરસીદને વળાવી મને સાસરેન્ને
 એવા આલાતો મને ગમતા નથી ન્ને
 ફુંતો રઈ ધુ અસબોલા તારે આસરેન્ને સઈઅરસીદને

२.	ई	३.
२.	गं	३.
१.	वा	३.
१.	मो	२.
१.	रा	३.
२.	इ	३.
३.	र	२.
३.	स	२.
२.	नी	२.
३.	इ	१.
३.	स	२.
२.	गयो	३.
२.	रे	२.
×		×
१.	मे	३.
१.	न	२.
३.	मेन	३.
३.	इ	३.
२.	उं	३.
२.	गो	३.
२.		×

२.	राज	२.
२.	इ	३.
१.	ला	३.
३.	री	३.
३.	रे	३.
३.	सुन	३.
३.	प्या	३.
३.	प्या	३.
३.	रे	३.
३.	रे	३.
×		×

१.	मे	३.
१.	न	२.
३.	मेन	३.
३.	इ	३.
३.	उं	३.
३.	गो	३.
×		×
३.	मे	३.
३.	न	३.
३.	मेन	३.
३.	स	३.
३.	न	३.
३.	गो	३.
×		×

हुंमरी.

हुंमरी नवा मोरा करसेनी करस गयोरे

मेने नही छिगी न्नेजनरस लछिगी

हुंमरी पतली सी लथ हुंमरी गयोरे हुंमरी नवा मोरा कर

राज हुंमरी सुन प्या प्यारेदे

मेने नही छिगी न्नेजनरस लछिगी

सो मेरा नु यातुमसे छिलट गयोरे

हुंमरी नवा मोरा करसेनी करस गयोरे